

19.03.2023

לכבוד
פרופ' אייל זיסר
סגן רקטור אוניברסיטת תל אביב ויו"ר הוועדה לקיום פעילות ציבורית
בדוא"ל: vrector@tauex.tau.ac.il

שלום רב,

הנדון: מניעת תא "ג'פרא" להקים יריד ספרים בשטחי קמפוס אוניברסיטת תל אביב

מוגש בזאת ערעור בשם תנועת הסטודנטים "ג'פרא" בהתאם לסעיף מס' 15.1 להוראה מספר 10-003: פעולות ציבורית באוניברסיטה (להלן: "הוראה" או "ההוראה"), וזאת כנגד החלטת דיקאנית הסטודנטים שלא לאשר את הקמת יריד הספרים בערבית בשטחי הקמפוס, והכל כפי שיפורט להלן:

רקע עובדתי

1. תא ג'פרא הינו תא בל"ד הסטודנטיאלי באוניברסיטת תל אביב (להלן: "התא") אשר פועל מזה עשרות שנים בקמפוס האוניברסיטה, ומקיים מדי שנה פעילויות חברתיות, תרבותיות ופוליטיות מגוונות בהם משתתפים מאות סטודנטים ערבים. התא חתום על טופס נוהל פעילות פוליטית לשנת תשפ"ג, ופעילותו מוכרת הן להנהלת האוניברסיטה והן לדיקנט הסטודנטים.

== מצ"ב טופס נוהל פעילות פוליטית לשנת תשפ"ג כנספח א'.

2. יריד הספרים הינו יריד שנתי שנמצא במרכז פעילותו התרבותית של התא. מדי שנה, מארח התא בתי הוצאה לאור שהקימו, ארגנו ומכרו ספרים ביריד במחיר המותאם לסטודנטים. התא, בתורו, מארגן קבוצות דיון אינטלקטואלי וספרותי, ישיבות מוזיקליות ופעילויות תרבותיות מגוונות.

3. השנה, מתכנן התא להקים את יריד הספרים עוד השבוע, בטרם תחילת חודש הרמדאן, וזאת לאור השעות הקשות של הצום.

4. על כן, כבר ביום 06.03.2023 הגיש מזכיר התא, מר אחמד ג'בארין, בקשה לדיקאנט הסטודנטים לקיום היריד בין התאריכים 19.03 – 21.03 בספריית מדעי החברה. יוער כי עוד בטרם הגשת הבקשה, השכיל מזכיר התא לבדוק את נכונות הספרייה לקיים את יריד הספרים במתחמה, וזאת ביצירת קשר עם גבי יעל קולון, העוזרת המנהלית בספרייה, שאישרה את קיום היריד בכפוף לאישור הדיקנט והביטחון.

== מצ"ב הבקשה בדבר קיום פעילות ציבורית בקמפוס מיום 06.03.2023 כנספח ב'.

5. ביום 08.03.2023, משלא נתקבלה תשובה בנדון, שלח [REDACTED] מייל לדקנאט הסטודנטים במטרה לברר אודות סטטוס הבקשה והטיפול בה. ביום 09.03.2023, התקבל מייל חוזר מגב' חניתה, מזכירת דקאנט הסטודנטים, לפיה "עדיין אין תשובה". זאת, חרף הוראותיו של סעיף 10.3 להוראה אשר מחייבות מתן תשובה למארגן הפעילות תוך שני ימי עבודה מיום קבלת הבקשה.

6. השיהוי במתן התשובה נמשך מספר ימים; ביום 12.3.2023 שלח [REDACTED] בשנית, מייל לדקנאט הסטודנטים. עוד באותו יום, התקבל מייל חוזר מגב' חניתה ובו היא שאלה את [REDACTED] אודות נכונות התא להעביר את מועד הפעילות לשבוע הראשון של חודש מאי, ושיתקיים בכיכר אנטין". בתגובתו, ציין [REDACTED] כי כיכר אנטין נמצא בתקופה זו בשיפוצים, ועל כן אין כל אפשרות להקים את היריד שם. עוד הוסיף כי מועד הפעילות נבחר דווקא לפני תחילת חודש רמדאן, כפעילות הקודמת את תחילתו.

7. ביום 15.3.2023, כעבור תשעה ימים מהגשת הבקשה, התקבל ממזכירת דקאנט הסטודנטים מענה אל מזכיר התא במייל, לפיו פרופ' דורית נוימן, דקאנית הסטודנטים, לא אישרה את קיום האירוע אודות הבקשה. להחלטת הדחייה צורף ההסבר הבא: "לא ניתן לקיים בשטחי הקמפוס. באפשרותכם לבדוק לגבי מיקום חליפי כגון ככר אנטין - מול הביטחון והמשטרה - כפוף לאישורם והנחיותיהם בעבר נתגלו הפרות של אישור שניתן באופן שהוצגו ביריד פרסומים שיש בהם חומר של הסתה, כדוגמת פרוטוקולים של זקני ציון. אנחנו מתריעים בפניכם כי אישור במידה ויהיה, מותנה בכך שלא יוצגו חומרים שהם בגדר הסתה. במידה ויתגלו חומרים שיש בהם אופי של הסתה, האוניברסיטה תסיים את היריד באופן מיידי".

== מצ"ב המענה שהתקבל ביום 15.03.2023, ומסומנת כנספח ג'.

ההחלטה מנוגדת לתקנון בהיותה פוגעת בחופש הביטוי האקדמי

8. כפי שיפורט להלן, ההחלטה מושא ערעור זה הינה החלטה שרירותית ובלתי סבירה, המנוגדת לתקנון האוניברסיטה והוראותיה, ופוגעת בצורה קשה בחופש ההתארגנות וחופש הביטוי במרחב האקדמי.

9. מתוך מטרה "להסדיר קיומה של פעילות ציבורית באוניברסיטה", פרסמה המזכירות האקדמית את הוראה 10-003. בסעיף 3 נקבע הכלל בדבר קיומן של פעילויות ציבוריות, לפיו "האוניברסיטה הינה מוסד להשכלה גבוהה, המבוסס על עקרון החופש האקדמי והוראה בחופש הביטוי תנאי יסודי לקיומו. האוניברסיטה תבטיח ותטפח חופש ביטוי מלא בפעילות האקדמית, התרבותית והחברתית בין כתליה". לכלל זה נקבעו מספר חריגים בסעיף 4, לפיו כל פעילות חייבת לעמוד בשלושה תנאים: שמירת דיני מדינת ישראל ותקנות האוניברסיטה; לא יהיה בקיום הפעילות הציבורית משום שימוש לרעה בשמה של האוניברסיטה; הפעילות הציבורית לא תשבש את המהלך התקין של ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס, ולא תפריע לו.

10. בהחלטתה מיום 15.03.2023, נמנעה דקאנית הסטודנטים מהצבעה על כל סיבה שבגינה הפעילות בתוך שטחי הקמפוס אינה מאושרת. היא לא הפנתה לאף סייג שבמסגרתו לא ניתן לאשר את קיומה של הפעילות בשטחי הקמפוס, ולא סיפקה תשתית עובדתית כלשהי לפיה יש בפעילות משום הפרה לדין או לתקנות, או כי היא משתמשת לרעה בשמה של האוניברסיטה, או כי היא תשבש בצורה כלשהי את המהלך התקין של ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס.
11. נציין כי יריד הספרים מהווה במה מרכזית למגוון רחב של ספרים ומחקרים אקדמיים בשפה הערבית אשר נועדו לייצר מרחב אינטלקטואלי ותרבותי המשמר את הזיקה עם השפה והתרבות הערבית. אין במטרותיו של היריד, אופן ניהולו, מקום הקמתו (המאושר מלכתחילה) או מטרת הקמתו משום הפרה לאף אחד מהסייגים,
12. אם כן, החלטת דקאנית הסטודנטים פוגעת בזכותם של הסטודנטים לחופש ביטוי במסגרתם האקדמית, המוגנת בין היתר בסעיף 5 לחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז 2007, בכללי המשפט המינהלי והחוקתי, ובכלל זאת מעמדו של חופש הביטוי שהוכר בפסיקת בית המשפט העליון כערך בעל מעמד חוקתי גבוהה (ראו לדוגמא: בג"ץ 53/73 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד 871ז (1953); בג"ץ 03/316 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249 (2003); בג"ץ 88/806 ז871ז (1953); בג"ץ 03/316 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249 (2003); בג"ץ 88/806 ז871ז (1953); בג"ץ 03/316 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מג(2) 022 (1989), שאין לפגוע בו אלא לפי תנאי פסקת ההגבלה. הפגיעה הינה ללא תכלית ראויה, ובכל מקרה הינה גורפת שכן היא מונעת את קיומה של הפעילות בשטחי הקמפוס לסירוגין.
13. ונדגיש: חובה על האוניברסיטה כגוף המקיים חובות מהמשפט הציבורי לקיים את חופש הביטוי של הסטודנטים ולהגן עליו. נפנה בהקשר זה לבג"ץ 7793/05 אוניברסיטת בר-אילן נ' בית הדין הארצי לעבודה (פורסם בנבו, 11.03.1991) ששם נקבע בין היתר כי אוניברסיטת בר-אילן הינה גוף דו-מהותי שחלים עליו כללי המשפט הציבורי, לרבות האיסור על הפליה והחובה לכבד את חופש הביטוי וההתארגנות של הסטודנטים. ברוח זו, ביטל בית המשפט המחוזי בבאר שבע בה"פ 2085/07 דויטש נ' אוניברסיטת בן-גוריון בנגב (פס"ד מיום 16.04.2008), סעיף בתקנון הפעילות הציבורית של האוניברסיטה שאסר על קיום הפגנות בנושאים פוליטיים או בנושאים השנויים במחלוקת.
14. לצד האמור, פוגעת ההחלטה בזכותם של החברים בתא "גיפרא" להתארגן ולפעול בתחומי האוניברסיטה בהתאם לסעיף 7 להוראה מס' 12-001 בדבר זכויות וחובות תלמידי אוניברסיטת תל אביב מיום 21.07.1971, ובכלל זאת זכות האסיפה והפעילות הפוליטית שהוכרו בפסיקה זה מכבר.
15. בהחלטתה למניעת קיומה של הפעילות בשטחי הקמפוס, נמנעה הדיקאנית מהצגת כל מידע שביכולתו להצביע על הקושי או הבעייתיות שבמתן אישור לקיום הפעילות – כאשר פעילות דומה התקיימה לפני כשנתיים באותו מיקום, בארגונה של אגודת הסטודנטים והסטודנטיות. כאמור, החלטותיה של האוניברסיטה בדבר אישור או דחיית קיומה של פעילות ציבורית כפופות הן לכללי המשפט המנהלי, וכפי שנקבע בעניין יורונט קווי זהב על החלטה מינהלית להישען על תשתית עובדתית, שלצורך קיומה מתבצעת בחינה בת ארבעה שלבים; איסוף הנתונים, שייכות הנתונים

לעניין, אמינות הנתונים וראיות מהותיות (בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412, 425-424), שלא הוצגו או הובאו בענייננו.

16. זאת ועוד, החלטה זו מנוגדת לחובת ההנמקה, שלצד היותה כלל מרכזי במשפט המינהלי, היא אף קבועה בהוראה במפורש בסעיף 13.1 להוראה, לפיה על דחיית ההחלטה להיות מנומקת בכתב. נציין כי בית המשפט העליון עמד על חשיבות חובת ההנמקה במספר מקרים, ובייחוד כאשר ענייננו בפגישה בגרעין זכויות היסוד. יפים לענייננו דבריו של בית המשפט בבג"ץ 4845/17 חמדאן נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו 28.10.2019), ובו נקבע כי "כדי שההנמקה תוכל לשרת את יעדיה, היא חייבת להיות מפורשת ולהימנע מניסוחים כללים וסתמיים".

17. למעלה מן הצורך, נפנה לטענה שעלתה בגוף ההחלטה באשר לקיומה של פעילות בכיכר אנטין בלבד, שאינה רלוונטית לשטחי הקמפוס, לפיה "בעבר נתגלו הפרות של אישור שניתן באופן שהוצגו ביריד פרסומים שיש בהם חומר של הסתה, כדוגמת פרוטוקולים של זקני ציון", וכי ככל שיתגלו חומרים אלו האוניברסיטה תאסור על המשך היריד באופן מיידי. עוד בשנת 2019, עלתה טענה זהה בסמוך ליריד הספרים שקיים אז התא. אז, פנינו במכתב לפרופ' איריאל פורת נשיא אוניברסיטת תל אביב, פרופ' טובה מוסט דיקן הסטודנטים דאז, ומר עדי לייטמן מאגף הביטחון באוניברסיטה. במכתב, הדגשנו כי אין כל איסור מהצנזורה לפרסום ספר "הפרוטוקולים של זקני ציון", הפצתו או מכירתו; כי הספרים והתוכן שמחולק ביריד הספרים לא מצביע בהכרח על ההשקפות והעמדות של התנועה שמקיימת אותו; כי האיסור על קיומו של יריד הספרים בשל הצגת ספר אחד מתוך מאות איננו נשען על בסיס חוקי או חוקתי. דברים אלו נכונים גם היום. האיסור הנ"ל הינו גורף ופוגע בזכות הסטודנטים הערבים לחופש הביטוי, תוך שהוא פוגע בחופש הפעולה האקדמי של תנועת הסטודנטים "גי'פרא".

== מצ"ב מכתבנו מיום 22.10.2019, ומסומן כנספח ד'.

לאור האמור לעיל, ובשים לב לתאריך הפעילות המיועדת, הנכם מתבקשים לקבל ערעור זה, לבטל את החלטתה של פרופ' דורית נוימן, דקאנית הסטודנטים, ולאפשר את קיומו של היריד בספריית מדעי החברה שבקמפוס אוניברסיטת תל אביב.

בכבוד רב,

עדי מנסור, עו"ד

העתק:

פרופ' אריאל פורת, נשיא אוניברסיטת תל אביב, בדוא"ל: presidentsec@tauex.tau.ac.il

פרופ' מרק שטייף, רקטור אוניברסיטת תל אביב, בדוא"ל: Rector@tauex.tau.ac.il

פרופ' נטע זיו, סגנית הנשיא לשוויון מגוון וקהילה, בדוא"ל: zneta@tauex.tau.ac.il

פרופ' דורית נוימן, דקאנית הסטודנטים באוניברסיטת תל אביב, בדוא"ל: deans@tauex.tau.ac.il